

Voorwoord

Waarom speciaal een boek wijden aan familiebedrijven? Wat maakt familiebedrijven bijzonder, opmerkelijk en ongewoon? Zijn ze echt anders dan niet-familiebedrijven? Jarenlange ervaring binnen zowel familiebedrijven als niet-familiebedrijven heeft mij ervan overtuigd dat familiebedrijven inderdaad een afwijkende bedrijfsdynamiek hebben. Op een aantal fronten zijn ze uniek. Deze uniciteit heeft mij zo gefascineerd en geïntrigeerd dat een studie naar familiebedrijven niet kon uitblijven.

Want één vraag liet mij niet los. De vraag of mijn ondervindingen en waarnemingen wel zo representatief zijn. Bestaat mijn praktijkervaring niet puur uit toevalligheden? Diepgaande gesprekken met deskundigen op het gebied van familiebedrijven, talrijke interviews met op diverse niveaus functionerende werknemers én een intensieve literatuurstudie hebben mij van het tegendeel overtuigd. Dit alles heeft zoveel belangwekkende resultaten opgeleverd dat ik ze graag wil delen met geïnteresseerden in familiebedrijven. Maar niet alleen wil ik hen de vele nieuwsgierigheid prikkelende uitkomsten niet onthouden, ook wil ik hen naast deze bewustmaking nieuwe inzichten bieden.

Van werknemers en potentiële werknemers kan ik mij voorstellen dat ze er belang bij hebben de vele verwonderenswaardigheden van familiebedrijven te kennen. Al is het maar om kleine en/of grote gebeurtenissen in de juiste context te kunnen plaatsen.

Ook voor directeur/eigenaren en aanverwante familieleden kan kennisname van familiale bedrijfsthema's, die van directe invloed zijn op de familiale belangen als een spiegel fungeren. Een spiegel om de familiale werkelijkheid met grote oplettendheid, nauwkeurigheid en zorgvuldigheid te aanschouwen.

Een derde groep, de vele bedrijfsadviseurs, mag tot slot niet onvermeld blijven. Ook zij hebben er baat bij op de hoogte te zijn van het reilen en zeilen binnen familiebedrijven. Dit omdat zij dan nog beter maatwerk kunnen leveren en de implementatie daarvan kunnen vergemakkelijken.

De meer dan honderd wetenswaardigheden die ik voor werknemers, directeuren en bedrijfsadviseurs in petto heb, zijn naar een specifiek patroon ingedeeld. Een stuk theorie dat een aantal karakteristieke eigenschappen aantoonst. Kenmerken die resulteren in een aantal voordelen en nadelen, die vervolgens weer vertaald worden in een situatieschets. Anders gezegd, wat betekenen de kenmerken en de daaruit gefilterde voordelen en nadelen voor de praktijk? Daar waar het nodig is, worden de aangehaalde voordelen en nadelen voorzien van een begeleidend advies. Deze 'do's' bieden, samen met de waarheidsgetrouwe en persoonlijk getinte situatieschetsen en illustere voorbeelden een bijzondere kijk op familiebedrijven. Een interessante verzameling feiten die thematisch in de volgende hoofdstukken is ingedeeld.

- Hoofdstuk 1 is een eerste kennismaking met familiebedrijven.
- Hoofdstuk 2 beschrijft de familiale bedrijfsthema's, die van directe invloed zijn op de personele belangen.
- Hoofdstuk 3 behandelt de familiale bedrijfsthema's, die van directe invloed zijn op de familiale belangen.
- Hoofdstuk 4 geeft een totaal overzicht van de voordelen en de nadelen van familiebedrijven, de pluspunten en de minpunten voor zowel de werknemers als voor de bedrijfsfamilies.
- Hoofdstuk 5 presenteert een groot aantal leereffecten en geeft handreikingen hoe men met de besproken familiale bedrijfsthema's om kan gaan.

- Hoofdstuk 6 sluit af met een compleet analytisch overzicht van de gepresenteerde kenmerken, de voordelen, de nadelen, de situatie en de leereffecten voor werknemers en bedrijfsfamilies.

Iedereen die dit boek ter hand neemt om zich te verdiepen in familiebedrijven wens ik tot slot zeer veel leer- en leesplezier.

Inhoudsopgave

		Pagina
Hoofdstuk 1	Een eerste portret van familiebedrijven	
1.1	Inleiding	5
1.2	De familiale bedrijfstypologie	6
1.3	Het economische belang van familiebedrijven	10
1.4	De triade van familiebedrijven	11
Hoofdstuk 2	Familiale bedrijfsthema's, van directe invloed op de personele belangen	
2.1	Continuïteit	14
2.2	Persoonlijke binding	19
2.3	Informatie-uitwisseling	22
2.4	Arbeidszaken	24
2.5	Leiderschap	27
2.6	Aandeelhouderschap	31
Hoofdstuk 3	Familiale bedrijfsthema's, van directe invloed op de familiale belangen	
3.1	Planning	33
3.2	Veranderingsbereidheid	36
3.3	Deugdelijk bestuur	39
3.4	Familiale invloed	41
3.5	Familiebelangen versus bedrijfsbelangen	44
3.6	Opvolging	46
Hoofdstuk 4	Totaal overzicht voordelen en nadelen	
4.1	Voordelen	48
4.2	Nadelen	51
Hoofdstuk 5	Leereffecten	
5.1	Leereffecten voor werknemers	55
5.2	Leereffecten voor bedrijfsfamilies	60
5.3	Leereffecten voor adviseurs	77
Hoofdstuk 6	Analytisch overzicht	78